

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL Rheoliadau Cyd-drefniadaeth ar gyfer y Marchnadoedd mewn Cynhyrchion Amaethyddol (Cyrff Cynhyrchwyr a Gwin) (Diwygio etc) (Ymadael â'r UE) 2020

DYDDIAD 07 Hydref 2020

GAN Rebecca Evans AS, Y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd

Mae Rheoliadau 2020 yn cynnwys darpariaethau a osodwyd yn flaenorol gerbron Senedd y DU fel offeryn "cadarnhaol" brys, Sefydliad Cyffredin y Marchnadoedd mewn **Rheoliadau Cyd-drefniadaeth ar gyfer y Marchnadoedd mewn Cynhyrchion Amaethyddol (Cyrff Cynhyrchwyr a Gwin) (Diwygio etc) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/1343)**. Gwnaed yr offeryn hwnnw a'i osod ar 14 Hydref 2019. Fodd bynnag, roedd angen cymeradwyo'r offeryn hwnnw drwy benderfyniad dau Dŷ'r Senedd o fewn wyth diwrnod ar hugain gan ddechrau ar y diwrnod y gwnaed y Rheoliadau, yn amodol ar estyniad am gyfnodau o ddiddymu, addoedi neu ohirio am fwy na phedwar diwrnod. Cafodd yr offeryn ei drafod a'i gymeradwyo gan bwyllgor deddfwriaeth dirprwyedig yn Nhŷ'r Cyffredin, ond ni chafodd ei drafod gan Dŷ'r Arglwyddi o fewn y cyfnod gofynnol o 28 diwrnod, ac o ganlyniad roedd angen ail-wneud y darpariaethau hynny.

Mae Rheoliadau 2020 yn diwygio Rheoliadau Cyd-drefniadaeth ar gyfer y Marchnadoedd mewn Cynhyrchion Amaethyddol a'r Polisi Amaethyddol Cyffredin (Diwygiadau Amrywiol) (Ymadael â'r UE) 2019 gan gywiro mân wallau. Penderfynodd Defra beidio â dirymu nac ail-wneud yr O.S Ymadael â'r UE hwn oherwydd natur fach y gwallau a gywirir gan yr offeryn hwn.

Mae'r offeryn hwn yn diwygio deddfwriaeth yr UE a ddargedwir ac offeryn statudol y DU sy'n ymwneud â Chyd-drefniadaeth y Marchnadoedd (CMO) mewn meysydd y mae Defra o'r farn eu bod o gymhwysedd a ddargedwir. Dylid ei ddarllen ar y cyd â Rheoliadau Amaethyddiaeth (Taliadau) (Diwygio ac ati) (Ymadael yr UE) 2020 sy'n ymwneud â'r CMO, yn benodol trefniadaethau cynhyrchwyr yn y sector ffrwythau a llysiau, mewn meysydd lle mae cymhwysedd wedi'i ddatganoli.

Mae Rheoliadau 2020 yn diwygio'r deddfwriaeth ganlynol

Deddfwriaeth Ewropeaidd

- Rheoliad Dirprwyedig y Comisiwn (EU) rhif 880/2012 sy'n ategu Rheoliad y Cyngor (EC) Rhif 1234/2007 o ran cydweithredu trawswladol a negodiadau contractiol trefniadaethau cynhyrchwyr yn y sector llaeth a chynhyrchion llaeth;
- Rheoliad (EU) Rhif 1308/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n sefydlu cyd-drefniadaeth marchnadoedd mewn cynhyrchion amaethyddol;
- Rheoliad Dirprwyedig y Comisiwn (EU) Rhif 2016/232 sy'n ategu Rheoliad (EC) Rhif 1308/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor mewn perthynas ag agweddau penodol ar gydweithrediad rhwng cynhyrchwyr;
- Rheoliad Dirprwyedig y Comisiwn (EU) 2017/891 dyddiedig 13 Mawrth 2017 sy'n ategu Rheoliad (EU) Rhif 1308/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor o ran y sectorau ffrwythau a llysiau a ffrwythau a llysiau wedi'u prosesu ac sy'n ategu Rheoliad (EU) Rhif 1306/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor o ran y cosbau i'w cymhwyso yn y sectorau hynny;
- Rheoliad Gweithredu gan y Comisiwn (EU) Rhif 2017/892 sy'n pennu rheolau ar gyfer cymhwyso Rheoliad y Cyngor (EU) Rhif 1308/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor o ran y sectorau ffrwythau a llysiau a ffrwythau a llysiau wedi'u prosesu; a
- Mae'r offeryn hwn hefyd yn dirymu'r holl weithredoedd gweithredu a fabwysiadwyd o dan Erthyglau 97(3) a (4), 99, 106 a 115(2) o Rheoliad (EU) Rhif 1308/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor a fyddai fel arall yn rhan o gyfraith y DU yn rhinwedd adran 3(1) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018.

Deddfwriaeth Ddomestig

- Rheoliadau Cyd-drefniadaeth ar gyfer y Marchnadoedd mewn Cynhyrchion Amaethyddol a'r Polisi Amaethyddol Cyffredin (Diwygiadau Amrywiol) (Ymadael â'r UE) 2019).

Unrhyw effaith y gall yr OS ei gael ar gymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad a/neu ar gymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru

Mae swyddogion Llywodraeth Cymru o'r farn bod Rheoliadau 2020 yn cynnwys darpariaethau sydd o fewn cwmpas cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd, ac felly ni ddylid rhoi'r swyddogaethau cysylltiedig i'r Ysgrifennydd Gwladol yn unig.

Mae DEFRA o'r farn bod diwygiadau yn Rheoliadau 2020 yn ymwneud â materion a ddargedwir. Ar y sail hon, mae DEFRA yn bwriadu trosglwyddo swyddogaethau amrywiol i'r Ysgrifennydd Gwladol.

Diben y diwygiadau

Mae rheoliadau'r UE a ddargedwir a ddiwygir gan yr offeryn hwn yn ymwneud yn bennaf â'r CMO. Y CMO yw'r fframwaith ar gyfer mesurau'r farchnad y darperir ar eu cyfer o dan y

PAC. Cafodd y CMO eu sefydlu fel dull o fodloni amcanion y Polisi Amaethyddol Cyffredin (Erthygl 40 Cytuniad ar Weithrediad yr Undeb Ewropeaidd), yn benodol i sefydlu marchnadoedd, sicrhau safon byw teg i gynhyrchwyr amaethyddol a chynyddu gweithgarwch amaethyddol. Mae dros amser wedi ehangu i gynnig pecyn sy'n galluogi'r UE i:

- reoli anwadalrwydd yn y marchnadoedd;
- cymell cydweithio a chystadleuaeth rhwng cynhyrchwyr amaethyddol; a
- hwyluso masnach.

Mae'r mesurau CMO penodol a ddiwygir gan yr offeryn hwn yn nodi rheolau ar gyfer trefniadaethau cynhyrchwyr yn y sectorau ffrwythau a llysiau, a llaeth a chynhyrchion llaeth; a mewnfurion gwin a pholisi ansawdd. Roeddent hefyd yn rhoi amryw o swyddogaethau deddfwriaethol i'r Comisiwn Ewropeaidd fel y gallai ddatblygu'r manylion technegol sydd eu hangen i weithredu cyfundrefn benodol. Mae enghreifftiau o'r swyddogaethau hyn yn cynnwys: pennu meini prawf cymhwysedd, pennu meini prawf cydnabod ar gyfer trefniadaethau cynhyrchwyr, pennu dyddiadau allweddol ar gyfer cyflwyno hawliadau am gymorth, pennu rheolau ar gyfer negodiadau contractiol yn y sector llaeth, a gosod manylion y gwiriadau i'w cynnal i alluogi cynhyrchwyr i gydweithredu.

Mae'r offeryn hwn yn gwneud y cywiriadau priodol i gyfraith yr UE a ddargedwir er mwyn sicrhau y bydd rheolau'r CMO yn gweithredu'n effeithiol ar ddiwedd y cyfnod pontio. Mae'r diwygiadau hyn yn cynnwys cywiriadau i OS Ymadael â'r UE blaenorol. Y dull o ddiwygio cyfraith yr UE a ddargedwir fu sicrhau bod deddfwriaeth yn parhau mor agos at y system bresennol â phosibl; mae'r newidiadau yn dechnegol eu natur i raddau helaeth.

Mae'r offeryn hwn yn gwneud nifer o newidiadau:

- Yn gyntaf, mae'n hepgor ac yn diwygio rheolau'r Prif Swyddog Meddygol sy'n ymwneud â grwpiau cynhyrchwyr trawswladol, na fyddant bellach yn berthnasol yn y DU ar ddiwedd y cyfnod pontio;
- Yn ail, mae'n sicrhau bod rheolau'r Prif Swyddog Meddygol sy'n ymwneud â sefydliadau cynhyrchwyr domestig yn parhau i weithredu, gan atal amwysedd neu aflonyddwch i randdeiliaid yn y sector hwn; and
- Yn drydydd, mae'n gwneud darpariaeth ar gyfer adenydd i sicrhau bod trefniadau ar gyfer diogelu a chanslo Dynodiadau Tarddiad Gwarchodedig ("PDOs") ac Mynegeion Daearyddol Gwarchodedig ("PGIs") yn parhau i weithredu ar ddiwedd y cyfnod pontio.

Ar ddiwedd y cyfnod pontio, heb ei ddiwygio, byddai deddfwriaeth yr UE a ddargedwir y cyfeirir ati uchod yn cynnwys telerau a gofynion Ewropeaidd a allai atal Llywodraeth y DU a'r Gweinyddiaethau Datganoledig rhag gallu darparu'r cynlluniau cymorth i'r farchnad i'r sector amaethyddol. Heb y gwelliannau hyn ni fyddai'r DU yn gallu gweinyddu'r Cynllun Cymorth Ffrwythau a Llysiau yn gywir, gan gynnwys cynnal archwiliadau o Drefniadaethau Cynhyrchwyr a gydnabyddir yn y Cynllun Cymorth a thalu cymorth i'r cynhyrchwyr hynny.

Mae'r Rheoliadau 2020 a'r Memorandwm Esboniadol cysylltiedig sy'n nodi effaith y diwygiadau ar gael yma:

<https://www.legislation.gov.uk/ukdsi/2020/9780348212761/contents>

Ymateb i Lywodraeth y DU

Safbwynt Llywodraeth Cymru yw bod amaethyddiaeth a'r PAC yn faterion sydd wedi'u datganoli ac nad ydynt yn faterion a ddargedwir o dan unrhyw bennod yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Fodd bynnag, nid yw Llywodraeth y DU yn cytuno, ac mae o'r farn bod pwnc Rheoliadau 2020 yn un a ddargedwir. Felly, nid yw Llywodraeth y DU wedi gofyn am gydsyniad Gweinidogion Cymru.

Mae Llywodraeth Cymru o'r farn bod y swyddogaethau uchod yn ymwneud ag amcanion y CMO i wella cynhyrchiant y sector amaethyddol a thrwy hynny wella cystadleurwydd cynnyrch cynradd yn y farchnad. Mae pwnc amaethyddiaeth a'r PAC o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru (hynny yw, mae wedi ei ddatganoli). O dan delerau'r Cytundeb Rhynglywodraethol, dylid bod wedi gofyn am gydsyniad Gweinidogion Cymru cyn gosod Rheoliadau 2020.

Mae Gweinidogion Cymru wedi ysgrifennu at Lywodraeth y DU i fynegi ein barn, sef nad yw'n briodol i Weinidogion Llywodraeth y DU yn unig benderfynu ar faterion sy'n effeithio'n uniongyrchol ar feysydd lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli ac nid oes bwriad gan Weinidogion Cymru yn unig roi cydsyniad ar gyfer yr Offeryn Statudol hwn.